

ย้อนพิเคราะห์ “ลิฟต์แดง” “หนังสยองขวัญ 6 ตุลา”

ต้นทศวรรษ 2550 | คนมองหนัง

คนมองหนัง

ที่มา	มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 23 - 29 ตุลาคม 2563
คอลัมน์	คนมองหนัง
ผู้เขียน	คนมองหนัง
เผยแพร่	วันจันทร์ที่ 26 ตุลาคม พ.ศ.2563

“ลิฟต์แดง” คือหนังสือตอนหนึ่งในภาพยนตร์เรื่อง “มหา”ลัยสยามคงขวัญ” ของสองผู้กำกับฯ “บรรจง สินธมมงคลกุล” และ “สุทธิพร ทับทิม”

ด้านหนึ่ง “ลิฟต์แดง” เป็นหนังสือไทยที่กล่าวถึง “เรื่องเล่า” ของ “การเมืองเดือนตุลา” รุ่นเดียวกับ “October Sonata รักที่รอคอย” ซึ่งคอลัมน์นี้เพิ่งแนะนำไปเมื่อสัปดาห์ก่อน (ทั้งสองเรื่องเข้าฉายในปี 2552 เหมือนกัน)

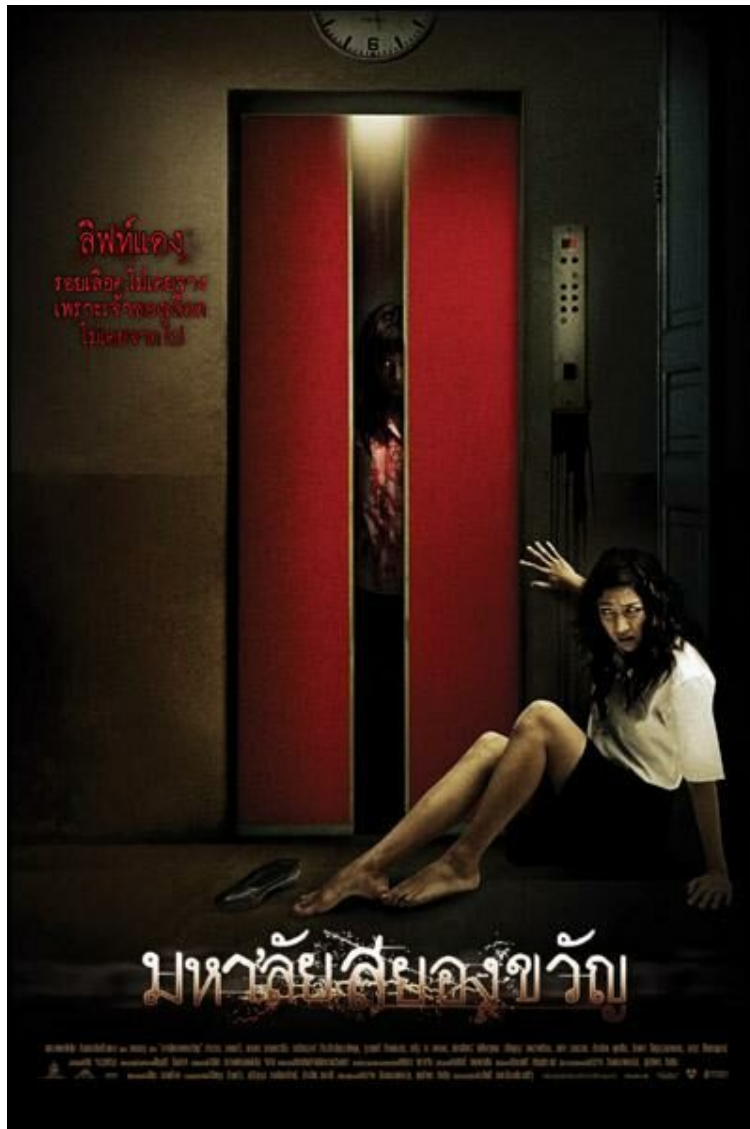
อีกด้านหนึ่ง นี่ก็เป็นหนังสือไทยที่หยิบยืมเอาบริบท “การเมืองเดือนตุลาคม” มาใส่เป็นฉากหลังในภาพยนตร์แนวผี-สยองขวัญ เช่นเดียวกับ “โคลิค เด็กเห็นผี” (2549) ซึ่งอ้างอิงเหตุการณ์ 14 ตุลา

และ “เชือดก่อนชิม” (2552) ที่อ้างอิงเหตุการณ์ 6 ตุลา

ลักษณะเด่นประการสำคัญของหนังสือผี-สยองขวัญไทยที่ยึดโยงตัวเองเข้ากับ “เรื่องเล่าเดือนตุลา” ก็คือ การมุ่งเน้นเรื่องราวไปยังเหตุการณ์ความรุนแรงนองเลือด ทั้งโดยการอ้างอิงภาพเหตุการณ์ปราบปราม-สังหารหมู่อันโหดเหี้ยมที่เคยเกิดขึ้นจริง, ภาพจำลองของเหตุการณ์ประเภทแรก และภาพจินตนาการในเชิงอุปมาเปรียบเทียบ

สำหรับหนังสือเหล่านี้ การรำลึกถึง 6 ตุลา หรือ 14 ตุลา จึงมีแก่นสารหลักอยู่ตรงประเด็นเรื่องความรุนแรงและความโหดเหี้ยมที่น่าสยดสยอง

หากมองจากหน้าหนังสือ “ลิฟต์แดง” ก็คล้ายจะเดินตามแนวทางดังกล่าว แต่เมื่อพิจารณาที่เนื้อหา หนังสือเล่มนี้กลับมิได้มุ่งชี้กระหน่ำความรุนแรงใส่คนดู ทว่าพยายามตั้งคำถาม/สร้างสถานการณ์สมมติบางข้อ ที่จะนำพาผู้ชมไปสู่ความเป็นไปได้ชนิดอื่นๆ นอกเหนือจากการนั่งมองเหตุการณ์นองเลือดตรงหน้าจอภาพยนตร์

“ลิฟต์แดง” ตั้งคำถามที่น่าสนใจและท้าทายว่า ถ้าหากตัวละคร “หลานสาว” ของผู้มีส่วนต้องรับผิดชอบต่อเหตุสังหารหมู่นักศึกษาในเหตุการณ์ 6 ตุลา ได้เข้ามาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในอีกหลายทศวรรษให้หลัง แล้วเธอต้องเผชิญหน้ากับ “ผีนักศึกษา” ที่ถูกเข่นฆ่าในช่วงเช้าวันที่ 6 ตุลาคม 2519 เรื่องราวดังกล่าวจะคลี่คลายไปในลักษณะเช่นไร?

ในหนังสือแนวผี-สยองขวัญเรื่องนี้ ผีนักศึกษาผู้ชายตนนั้นได้คอยเดินติดตามตัวละครนำหญิงไปแทบทุกหนแห่งของมหาวิทยาลัย ขณะเดียวกัน นางเอกก็ยังถูกนักศึกษารุ่นพี่อีกรายหนึ่งคอยด่าทอทวงถามความรับผิดชอบจากคุณปู่ของเธอด้วยอารมณ์คุเดือดเลือดพล่าน

ตัวละครหญิงพยายามยื่นกรานตอบโต้-ชี้แจงรุ่นพี่ผู้นั้นว่า ปู่เธอไม่ได้กระทำความผิด, เรื่องในอดีตเป็นเพียงความแตกต่างทางอุดมการณ์ เรื่อยไปจนถึงการตั้งคำถามย้อนกลับว่านักศึกษาในเหตุการณ์ 6 ตุลา ทำทุกอย่างถูกต้องทั้งหมดจริงหรือ?

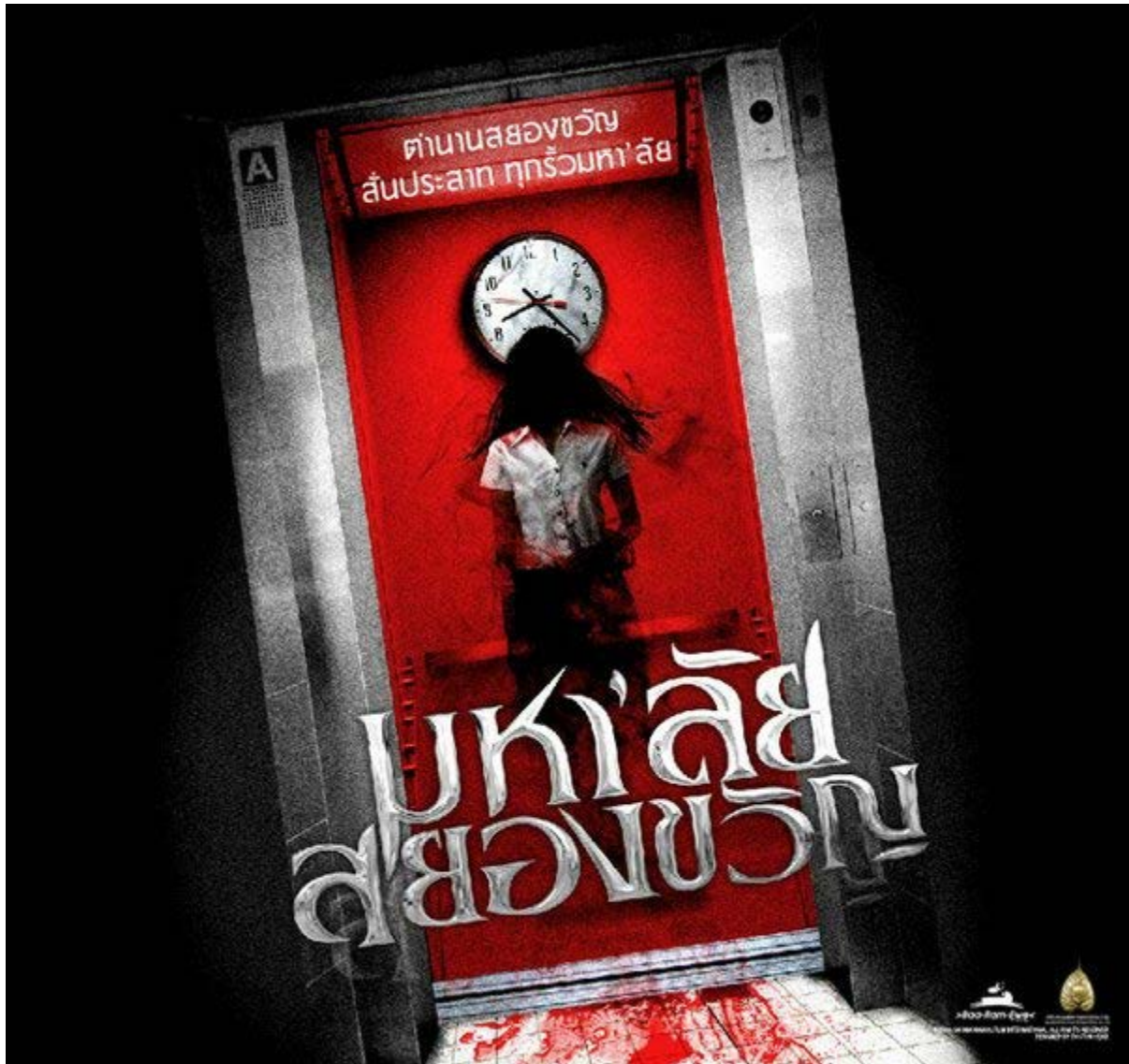
แล้วอารมณ์ของหนังก็พลิกผันเปลี่ยน เมื่อตัวละครหลักมีโอกาสเดินเข้าไปใน “ลิฟต์แดง”

ฉากที่ผู้ชมหลายคนคาดหวังกันว่าจะมีเหตุการณ์สุดสยองขวัญอุบัติขึ้น กลับไม่ได้มีความรุนแรงโหดเลือดหลอกหลอนใดๆ บังเกิดขึ้นมากนัก

แต่สิ่งที่ตัวละครหญิงผู้เป็นทายาทของผู้ร่วมกระทำความผิดในกรณี 6 ตุลา ได้ประจักษ์/สัมผัสในลิฟต์ผีสิงก็คืออารมณ์ความรู้สึกของรุ่นพี่ที่ต้องพลัดพรากตายจากกันในเหตุการณ์การสังหารหมู่ทางการเมืองอันโหดเหี้ยมที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์การเมืองไทยร่วมสมัย

เพราะแท้จริงแล้ว ฝักศึกษาผู้ชายรุ่นพี่ที่คอยติดตามนางเอกไปแทบทุกหนแห่งในมหาวิทยาลัยนั้น ก็คือดวงวิญญาณที่ยังเฝ้ารอคอยฝักศึกษาหญิงคนรักของตนเอง ซึ่งถูกสังหารอยู่ภายในลิฟต์แดง เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519

มรดกตกค้างจากเหตุการณ์ 6 ตุลา ใน “ลิฟต์แดง” จึงอาจเป็นเรื่องราวของความรู้สึกแห่งการพลัดพรากสูญเสียมากกว่าความรุนแรงนองเลือดหรือไล่ล่าล้างแค้น

ภารกิจสุดท้ายที่ตัวละครหลานสาวของผู้มีส่วนกระทำความผิดในกรณี 6 ตุลา ต้องร่วมชดใช้-รับผิดชอบ ก็คือ การพยายามทำความเข้าใจถึงความรู้สึกพลัดพรากสูญเสีย/ประวัติศาสตร์บาดแผล (สด) ซึ่งยังคงดำรงอยู่ในสังคม และการหาหนทางให้วิญญาณ 2 ดวง ได้หวนกลับมาพบกันอีกครั้ง

นี่เป็นภารกิจที่ตัดข้ามเจเนอเรชั่น ไชซอนลัดเลาะข้ามฝักฝ่ายกลุ่มก้อนทางการเมือง และก้าวข้ามความรุนแรงใดๆ

กระนั้นก็ตาม การเสียชีวิตลงอย่างคาดไม่ถึงของนางเอกเพราะ “อุบัติเหตุ” เบื้องหน้าอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ณ ตอนจบของภาพยนตร์ ก็อาจบ่งชี้ว่าความรุนแรงยังเป็นหนึ่งในเงื่อนไขสำคัญที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ

แม้มันจะเป็นสิ่งไม่พึงปรารถนาในอุดมคติ ความคิด ความเชื่อ ความใฝ่ฝัน ของบรรดาคนรุ่นหลัง ซึ่งกำลังลงมือปฏิบัติภารกิจทางการเมืองครั้งใหม่โดยสันติ

แหล่งที่มา

เว็บไซต์มติชนสุดสัปดาห์. ย้อนพิเคราะห์ “ลิฟต์แดง” “หนังสือของขวัญ 6 ตุลา” ต้นทศวรรษ 2550 | คนมองหนังสือ. เผยแพร่เมื่อ 26 ตุลาคม 2563. เข้าถึงได้จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_362556